

Posame:

Naročnina listu: Celo leto 60 din., mesečno 7 din.
40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rat ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine proste.
Telefon interurban št. 113.

17. števil.

Maribor, dne 8. februarja 1924.

Letnik XVI.

Ozadje rimske pogodbe.

Za pogodbo med Jugoslavijo in Italijo, podpisano med paradami in pojedinami v Rimu z zlatim peresom ter z imeni Mussolini, «Pachitch», in «Nintchitch», veljajo v polni meri stih, ki jih je nekdanji pesnik Zmaj Jovan naslovljal na berlinski kongres:

«I svršeno je — madjijskim mjerom
I potpisano — zlačenim perom
I proslavljeno — gospodskim pjrom
I naša propast — zove se mirom — !»

Pogodba se je podpisala v rimski palači Chigi, ki ima več dvoran. Tu je dvorana Svobode, potem dvorana Miru, dvorana Narodnih velikanov, dvorana Ujedinjenja itd., a za podpis pogodbe so porabili dvorano — Zmage. — Zakaj? — Gotovo za to, ker Italijani vse do-
bijo, mi pa vse izgubimo.

Eden od posebno važnih italijanskih časnikarjev, Attilio Tamaro, sodi v listu «Piccolo» o rimski pogodbi tole:

Sporazum znači popolno zmago Mussolinija nad Jugoslavijo. Italija je dobila Reko, katere ji ni hotela pripoznati nobena velesila, Jugoslavija pa to, kar ji je bilo itak že priznано. Jugoslavija bo imela korist od pogodbe z Italijo le, če se bo napram njej prijateljsko obnašala. Italija zagotavlja Jugoslaviji, da jo bo poli-
tično podpirala, ako bi jkdo napadel. Toda razun Madžarske in Bolgarije nihče ne misli Jugoslavije napasti. Ti dve pa ne moreta podvzeti nobene akcije proti Jugoslaviji brez sporazuma z Italijo. Italija torej garantira Jugoslaviji to, kar odvisi čisto od nje (Italije). Ako bi se Beograd hotel nasloniti na Francijo ali pa, ako bi eventualno skupščina pogodbe ne odobrila, Ita-
lija ne bo imela od tega velike škode, ker iz Reke gotovo ne bo več šla. Pogodba je tudi silno zmanjšala vpliv in pomen Male antante. Kar se tiče Madžarske, ji more Italija pomagati do svobodnega izhoda na Reko. Na noben način Italija ne bo zasledovala ničesar v škodo Ogrske ali Bolgarije.

Italijanski časnikar je gotovo dobro zadel in označil pravi pomen rimske pogodbe, francoski viri pa še pojasnjujejo, zakaj sta morala Pašič in Ninčič v Rimu podpisati tako porazno pogodbo za Jugoslavijo. — Dunajski «6-Uhr-Abendblatt» ima vest, iz Pariza od torka, ki pravi: «Veliki uspeh Italije v reškem vprašanju ni prav nič iznenadil francoske diplomatične kroge. V francoskem zunanjem ministertvu so že davno pričakovali, da se bo Italija po potrebi in priliki posluzila tajne pogodbe, ki je bila leta 1914 sklenjena med Italijo in Srbijo. Ze Mussolinijeva grožnja, da se ta tajna pogodba objavi, je zadostovala, da je vlada SHS takoj prepustila Reko Italiji.

Ta tajna pogodba je takole nastala: Po prvi avstrijski ofenzivi v Srbiji je ponudila Pašičeva vlada Italiji pogodbo, po kateri bi Srbija dobila izhod na Jadransko morje, Italija pa pravico do vzhodne jadranske obale, do vseh otokov zahodno Neretve, ter do Trsta in Reke. Srbiji bi po tej pogodbi pripadel Dubrovnik, kotorska boka in Črnogorska obala, dočim bi se vse drugo prepustilo Italiji.

Ko so leta 1915 v Londonu razpravljali o pristopu Italije k antanti se je obravnavala tudi ta pogodba ter se pripoznala od Anglije in Francije, obljube in ponudbe Srbije Italiji se pa ob pogodbah Saintgermain in Trianona niso izvedle, ker Amerika ni hotela pripoznati dogovorov v Londonu leta 1915.

V francoskih diplomatičnih in političnih krogih so prepričani, da je Mussolini vse svoje dosegel, ker je Pašiču zagrozil, da drugače objavi to tajno pogodbo.

Pašič se boji, da bi se njegova velika bratska ljubezen in skrb za Hrvate in Slovence pokazala v pravi luči in za to je in bo storil, kar Mussolini hoče.

Politični položaj.

Konvencije z Italijo pred parlamentom. Zunanji minister je predložil parlamentu vse pogodbe, sklenjene z Italijo ter sporočil, da ima še tri pisma Mussolinija, ki vsebujejo sledeče izjave italijanske vlade: a) o razmejitvi na Bankinu, b) glede Rečanov, ki bodo postali državljani kraljevine SHS, c) da se zavod sv. Jeronima odstopi katolikom, ki so državljani kraljevine SHS. — Vlada želi obravnavanje konvencij in na glasovanje je tudi prišla vladna večina z Nemci in Turki v polnem številu, istotako Jugoslovanski in Muslimanski klub, od demokratov pa je bilo prav malo poslancev navzočih, kar zopet kaže dvoletno ulogo demokratov. Pribečević s svojimi pristaši je vedno v zvezi z radikali, s svojo abstinenco jih podpira ter komaj čaka, da ga zopet sprejmejo v vlado. — Govornik Jugoslovanskega kluba je izjavil, da Slovenci in Hrvati, ter tudi prav rodoljubi-Srbi nimajo nobenega povoda glasovati za nujni

sprejem te pogodbe. — Medklic dr. Hohnjeca: Zadeva je nujna samo za Mussolinija! Mi nimamo za to nobenega vzroka, ker smo s tem sporazumom zgubili Reko. Italija je dobila Reko, do katere nikdar ni imela pravice, in bi je tudi nikdar ne smela dobiti, če bi bila naša vlada vršila svojo dolžnost. Vlada se je z Italijo sporazumela glede Reke. Napravila je torej sporazum o tretji državi, ki je de facto in de iure že obstajala in glede katere nismo imeli nobene pravice več odločevati. Mi ne smemo hiteti z ratifikacijo tega sporazuma, dokler Društvo narodov ni izpregovorilo svoje besede. Če pa je šla vlada tako daleč, da se je glede Reke sporazumela z Italijo, potem je bila njena dolžnost, da čuva interese Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kar se je s tem dogovorom doseglo, ni noben sporazum, ker mi nismo dobili od Italije nobenih kompenzacij. Naša vlada je pri tem sporazumu popolnoma vnemar pustila dejstvo, da živi pod Italijo približno 750.000 Slovencev in Hrvatov. — Beograjska vlada s tem sporazumom ni za te naše trpeče in zatirane brate, ki so v istem času, ko so se vršila pogajanja za sporazum, bili najhujše preganjani in so morali trpeti najkrutejše krivice, — dosegla niti najmanjšega varstva. Mi Slovenci smo s sporazumom izgubili vse, vlada pa je z njim pomagala utrditi Italijo v gospodarskem oziru in dvigniti prestiž Italije in nje-nega diktatorja Mussolinija. (Medklici: Prodali ste Reko za orden! — Tako je!) Mi ne moremo biti nikdar za to, da bi se ta pogodba hitro ratificirala in mislimo, da se bo vsa zbornica strinjala v tej zadevi z nami, ker smo mi tukaj, da varujemo interese naše države, interese Slovencev, Hrvatov in Srbov, ne pa interese Mussolinija in Italije. — Vladna večina je vkljub temu izglasovala nujnost. — S konvencijami se bo bavil sedaj poseben odbor, v katerem bo 10 radikalov, 4 demokratje, 3 poslanci Jugoslovanskega kluba, 2 Muslimanskega kluba, 1 zemljoradnik in 1 Nemeček. Jugoslovanski klub je poslal v ta odbor poslanca dr. Hohnjeca, dr. Kulovca in Sušnika.

Odkup orientalske železnice. Bivši demokratski minister dr. Kumanudi je na proračunski razpravi iznesel afero orientalske železnice, s katero je vlada kršila pooblaščenje, ki ga je sprejela od parlamenta, ter gotovi samovolji in profitarstvu svojih ljudi na ljubo potrošila velike svote državnega denarja. Odkupila se je proga Gjevvelija-Solun, ki pa teče po grškem ozemlju. Ta proga je pripadla avstrijski družbi, a jo od leta 1914 upravlja Grška. Ko se je naša vlada obrnila na družbo radi odkupa železnice, je bila opozorjena, da Grška ne bo hotela odstopiti proge. Družba je v pogodbi tudi izrečno odklonila obveznost izročitve. Navzlic temu se je naša vlada obvezala, da 15 dni po podpisu dogovora izplača družbi 20 milijonov frankov. To svoto je finančni minister že izplačal v državnih bonih, ki se sedaj eskompitirajo v Londonu in Parizu. Družba je torej dobila denar, a ne jamči, da se nam proga izroči, ali vsaj, da se nam vrne denar, ako nam Grčija prog ne preda.

Na seji finančnega odbora v sredo je finančni minister dr. Stojadinovič predložil zahtevo, da se monopolski upravi dovoli 130 milijonov dinarjev od čistih dohodkov za prevzemanje tobaka v državi. Poslanca Žebot in Vesjenjak sta naglašala, kake zlorabe se vrše v Sloveniji pri prevzemanju tobaka od kmetov. Kritizirala sta postopanje uprave, ki podeljuje glavne trafike v Sloveniji Srbom, slovenskim invalidom in vdovam se pa trafike odvezajo. Poslanec Žebot je zahteval, da se delavstvu v ljubljanski tovarni zvišajo plače. Vladna večina je odobrila predlog finančnega ministra. Sprejeli so bili tudi še nekateri manjši krediti. — Sklenjeno je, da se obleka za vojaštvo ne sme dobavljati iz inozemstva.

Odposianstvo HRSS v Beogradu. Po skupni seji Zajednice in Radičeve stranke v Zagrebu sta podpredsednik HRSS dr. Maček in tajnik dr. Krujevič odpotovala v Beograd, da se z dr. Korošcem in dr. Spahom dogovorita o nadaljnjih pogajanjih z Ljubo Davidovičem. Če demokrati ostanejo pri svojih obljubah, bodeta odposlanca Davidoviču nudila popolne garancije, da bodo poslanci HRSS prišli v Beograd in aktivno sodelovali v opozicijskem bolku, ako se pogajanja med federalističnim blokom in demokrati poveljno zaključijo. Pogajanja bi se imela nadaljevati na široki podlagi sporazumne revizije ustave in volivne vlade; podroben in predalekosežen program se ne bi izdelal. Po končanih pogajanjih, ko bo položaj jaseen, bo dr. Krnjevič odpotoval na Dunaj, da poroča Radiču o rezultatu pogajanj z demokrati. Ker se bo v kratkem vršila tudi plenarna seja HRSS, bodo na tej seji predložili vse do-sedanje delo v odobritev.

Moralni padec režima.

Obtožnica, ki jo dvigne proti bivšemu ministru pravde dr. Lazi Markoviču cela opozicija, bo obravnavala v glavnem sledeče afere:

1. Prodajo sladkorne tovarne na Čukarici. 2. Zaradi kaznivske afere v Topčideru. 3. Tisk vojnoodškodninskih obveznic brez licitacije. 4. Koncesija za tvornico špirta v Novem Vrbasu. 5. Dvig sekvestra nad lastnino neke budimpeštanske banke. 6. Dodelitev zemlje v njegovem volilnem okrožju. — To pa seveda ni vse in na rovaš bivšega ministra Lazice Markoviča se pripisuje še mnogo prav umazanih kupčij in špekulacij. Beograjske «Novosti» na primer tudi trdijo, da je ta dični minister falsificiral tudi službene spise. Obtožnica opozicije se gotovo naslanja samo na one stvari, ki so tako dokazane in jasne, da se jih lahko kar prime, vse drugo se pa niti ne navaja, ker je opozicija že skusila, kako težko je priti do živega kakemu prvaku vladajoče stranke in kako močno je zavarovana pod sedanjim režimom korupcija in nemoral.

Prvič je za postopanje proti ministrom že odrejena posebna procedura. Stvari, za katere bi moral odgovarjati Lazica Markovič, spadajo sicer pod kazenski zakon, proces bi se pa vršil po zakonu o ministrski odgovornosti od 22. junija leta 1922. Po tem zakonu se lahko obtoži minister med ministromanjem ali pa še v dobi petih let po odstopu. Obtožbo mora predložiti 50 poslancev in v 15 dneh pride na dnevni red. Debate se lahko udeležuje tudi obtoženi minister ali pa njegov zagovornik. Po debati se glasuje o prehodu na dnevni red. Če se to izglasuje, je obtožba zavrnjena, če ne, se pa začne postopanje na temelju obtožnice in sicer s tajnim glasovanjem se izvoli odbor 12 narodnih poslancev, ki prevzamejo vlogo preiskovalnih sodnikov.

Taka procedura in dobro znane glasovalne metode pač ne morejo povzročiti skrbi in kratiti mirnega spanja kakemu ministru, ki je še tako poln korupcije. Potem pa je treba misliti še na značaje raznih poslancev, ki se lahko «pravilno» in «tajno» izvolijo v tak preiskovalni odbor. Dr. Markovič pozna svoje ljudi in se gotovo ne boji postopanja po zakonu o «ministrski odgovornosti». Če do tega sploh pride, bodo pač v odbor za preiskavo prišli ljudje, ki ga bodo branili iz samega patriotizma. Ko ga je «Republika» napadala radi zlorab pri sekvestrih, je prišel radikalni tajnik pop Janjič k uredniku ter ga nagovarjal, naj neha, češ, Lazica je dober človek, iz sekvestrov sicer jemlje, a daje tudi v fonde. — Dobro stražo in družbo si je pa obtoženi minister oskrbel tudi z ustanovitvijo posebno zagrizenega velesrbskega pokreta z listom «Beograd» in ko se bo boril za hegemonijo velesrbsstva in pravoslavja, za absolutistično monarhijo proti demokraciji in parlamentarizmu, bo gotovo tako zaslužen, da ga bodo mnogi branili pred «ministrsko odgovornostjo».

Ministrsko odgovornost najdemo samo na papirju. Pred dolgimi leti je zločinska zanikrnost na upravnih mestih pošiljala gole in bose rekrute sredi zime preko alpskih gora, uničila je tisoče mladih življenj, minister Zečević je na podoben način ugonobil na sto in sto rekrutov, a ministrska odgovornost se ni pokazala in krivci zločinov so ostali nekažnovani. Država se je oško dovala za milijone in milijone po korupciji in nespособnosti zdaj v tem, zdaj v onem ministertvu, famozni Spalajkovič v največji samovolji nakoplje državi od časa do časa kako sramoto, Pašič veže državne posle s trgovskimi svojega sinka Radeja in svoje hčerke Dare, a vse to in še mnogo drugega se k večjemu samo z vznemirjenjem med politikih, v javnosti, v najvišjih krogih itd. opaža, včasih tudi malo graja, dokler vse ne zaspri do ponovitve ob prvi priliki. Ministrska odgovornost se v vseh takih slučajih ne zgane in tako tudi sedaj v zadevi bivšega ministra Markoviča ni od nje dosti pričakovati.

Inicijativo za obtožbo je dal radikalni poslanec Rankovič, ki ima za seboj nekaj tovarišev, a vlada se hoče sedaj izjaviti solidarno z Lazo Markovičem in v radikalnem klubu se dela na vso moč proti poslancu Rankoviču. Nadalje se poslučuje vlada napram bivšim ministrom iz današnje demokratske opozicije sredstva, ki je običajno med ljudmi, ki imajo nekaj časa skupne nečedne posle ter skupne interese, da se vse prikrije.

Radikalna vlada pravi demokratski opoziciji: Če vi obtožite našega Markoviča, bodemo pa mi obtožili va še bivše ministre Kumanudija, Veljkoviča, Žerjava, Marinkoviča itd. Gotovo je, da so med temi ljudje čistih rok, pa kaj pomaga, ko je pa korupcija sistemizirana in ko so jo drugi lahko uganjali na njihov račun.

Režimsko moralo in odgovornost ministrov tudi prav dobro ilustrira ravnokar v Beogradu dovršen proces bivšega ministra dr. Velizarja Jankoviča in urednika «Republike» dr. Dragomira Ikončić. Urednik je opisoval ministrovo korupcijo in minister ga je končno tožil. Na razpravi so se vsi novinarjevi očiki obistinili, samo eno se ni ujemalo. Dr. Ikončić je namreč pisal, da jemlje minister brezplačno mleko iz državnega posestva na Topčideru, izkazalo se je pa, da minister ni jemal mleko brezplačno, ampak za polovično ceno.

Radi tega je dobil dr. Ikončić mesec dni zapora in ima sedaj vsega skupaj obsedeti 19 mesecev, ker je bil že na podoben način večkrat obsojen radi napadov na

razne ministre. Vedno se je izkazala in sodnijsko ugotovila ministrska korupcija, a če se pri tem navedene okolnosti niso čisto vjemale z dokazano korupcijo, se je vedno našel povod za obsodbo poštenega in proti korupciji zavzetega novinarja, ministri so pa izšli brez vsake preiskave in odgovornosti. Minister Jankovič bi lahko za mleko plačal tudi samo eno paro in pravici bi bilo zadoščeno z obsodbo dr. Ikončiča.

Ko beograjska sodnija tako stopa v službo režima ter oboja poštenjake, si pač lahko predstavljamo, kako bo šele izgledala »pravda« v parlamentu pri obtožbi njenega nekdanjega ministra.

Po svetu.

Pozdravi Makedonstvujuših angleški vladi. Beograjska »Pravda« javlja, da je poslal vodja makedonstvujuših Todor Aleksandrov članom angleške vlade sledeče brzojave: Macdonaldu: »Nacionalni komite makedonskih bratstev Vas srčno pozdravlja, kot šefa stranke, ki je nastopila proti težki krivici, učinjeni z Nejsko pogodbo, katera je Macedonijo oropala njene očetnjave, ob enem pa Vas prosi v imenu stotisočevo emigrantov v Bolgariji, da se zainteresujete o njih. Vaša pravičnost bo napravila človeštvu neprecenljivo zaslugo, če bo rešila makedonski narod iz nesreče in more. — Ministru Buxtonu so poslali sledeči brzojav: Nacionalni makedonski komite prisrčno pozdravlja v imenu celotne makedonske emigracije Vaše imenovanje za ministra, nadajoč, da se bode zavzeli za njegove pravice, za katere dnevno ginejo tolike žrtve. — Thomson pa je dobil sledeči pozdrav: Vaše imenovanje za ministra pozdravlja nacionalni makedonski komite naj srčneje, ker Vas pozna kot velikega zaščitnika balkanskih manjšin. Makedonska bratstva Vas prosijo v imenu človečnosti, da zainteresirate vlado za njihove interese.

Rumunija in Francija. Rumunija se vedno bolj odmiče od Francije. Rumunska vlada je izrazila željo, naj vsi poslaniki tujih držav povedo svoje mnenje o notranjem položaju rumunske države. Drugi poslaniki so se poslužili običajnih diplomatskih fraz in samo francoski poslanik, ki je bil do tedaj v najboljših odnosih z rumunsko vlado, je podal svoje mnenje precej jasno in objektivno. To se je vzelo za povod, da se je po rumunskih listih pisalo neobičajno resno na njegov in francoski naslov. — Na angleško vprašanje glede najetja francoskega oboroževalnega posojila, se je rumunska vlada požurila odgovoriti, da je to posojilo že odklonila.

Promena grške vlade. Venizelos se je končno na zahtevo zdravnikov odločil, izstopiti iz političnega življenja. Radi tega je predal ostavko regentu Kondoriotišu, ki je na to dal mandat za sestavo vlade Kafandarisu, ki pripada zmernim venizelistom. Vendar pa ostanejo v kabinetu še naprej venizelisti-republikanci, kakor sta Valadis in Rusos. Radikalni republikanci so izjavili, da ne bodo sodelovali v novem kabinetu. V glavnem bo pa Kafandarisova vlada sestavljena iz samih zmernejših elementov. Odstop Venizelosa komentirajo nekateri, da se ni umaknil radi boleznin, ampak radi spora, ki je nastal med republikanskim in konservativnim krilom venizelistov in v katerem je Venizelos radi neodločnosti izgubil vse simpatije radikalnih republikancev. Tej razlagi pa nasprotujejo vesti, katere prinašajo nekateri grški časopisi, da bo Venizelos, čim ozdravi, takoj zasedel svoje prejšnje mesto ter bo sam vodil plebiscit za monarhiijo ali republiko. Plebiscit se bo v kratkem času razpisal.

Priznanje Rusije. Angleškemu priznanju Rusije prav naglo sledijo tudi druge države. Švedska je Rusijo že pripoznala in sedaj jo hoče priznati tudi Grčija in Avstrija. Avstrija je imela že prej razne zveze z Rusijo in sedaj bo izrekla tudi pravno priznanje. Zunanji minister je izjavil, da je čakal na to, kaj bo Anglija storila.

Vprašanje nemških vojnih odškodnin. Mednarodna izvedeniška komisija, ki se je bila podala v Berlin, da prouči nemške razmere na licu mesta, je pod energičnim vodstvom ameriškega generala, ki noče trpeti nobenega odlašanja, že sestavila svojo strokovno mnenje. V tem mnenju se naglašja, da Nemčija reparaacij nikakor ne more plačati, ako se ne vzpostavi gospodarska enota rajha in edinstvo njene produkcije. Francija mora dobiti svoje terjatve od Nemčije le, ako se: 1. Nemška valuta stabilizira na zlati podlagi in ako se osnuje državna banka z zlati rezervi. 2. Ako Nemčija uravnovesi svoj proračun s povečanjem davkov. 3. Ako se vzpostavi gospodarska suvereniteta Nemčije nad Porenjcem in Poruhjem. Zdaj ima seveda besedo Francija, oziroma vlada gospoda Poincaré-ja. Kako se ta odloči, pa je čisto odvisno od sporazuma z Anglijo. Poincaré ne bo odnehal od trdnih garancij, da Nemčija plača; to garancijo pa slej ko prej vidi v ustvaritvi nekakega internacionaliziranega pasa ob Reni. Vprašanje je, kaj bo na to rekla Anglija. Francijo že to vznemirja, da vodi angleške posle v Bruslju socialist, ki je velik prijatelj Poincaréjevega nasprotnika Vanderwelda, še več skrbi ji pa povzroča to, da-li se nista Anglija in Rusija sporazumeli glede Azije v škodo francoskim interesom. Angleži računajo, da Poincaré pade letos spomladi pri volitvah in boljši odnošaji med Francijo in Anglijo bodo nastali, ko pride sedanja francoska opozicija na krmilo.

Amnestija na Ogrskem. Horthy je na osnovi starega zakona o amnestiji odredil, da se izpusti 38 političnih kaznjencev, ki so bili obsojeni na 5 let ječe. Postopanje proti 22 političnim emigrantom, ki žive v inozemstvu, je bilo ustavljeno in ravno tako postopanje

proti 23 obtožencem v Pečujskem procesu, ki so bili obtoženi veleizdaje iz časa, ko se Pečuj imele okupirane jugoslovanske oblasti.

Novo preganjanje Ukrajincev od Poljakov. V Lvovu so Poljaki ponovno počeli z progromi in nasiljem proti Ukrajincev. Najhujše nastopa policija proti ukrajinski žurnalistiki. Glavni organ vzhodno-galiških Ukrajincev »Naš prapor« je skoraj dnevno zaplenjen. V prostorih različnih listov je policija izvršila preiskavo ter novinarje aretirala. Tudi po deželi nastopajo poljske oblasti zelo nasilno. Dnevno tirajo pod strogo eskorto v Lvov množice ukrajinskih kmetov. Vsako javno zbiranje Ukrajincev in vse njihove kulturne ustanove so prepovedane. O teh pogromih je bila obveščena parlamentarna delegacija Ukrajincev v Varšavi, ki bo stavila v Sejmu radi tega interpelacijo.

Indijski voditelj Ghandi na prostem. Sedanja angleška vlada prav hitro popravlja, kar so njene prednice zagrešile in tako je izpustila iz ječe tudi Ghandija, ki je milijone in milijone indijskega ljudstva potegnil za seboj v najodločnejši, a nekrvavi boj proti angleški nadvladi, a tudi proti njenemu gospodarstvu in trgovini. Mohandas Ghandi, ki je star sedaj 55 let, izhaja iz odličnega plemena severo-zapadne Indije ob amonskem zalivu. Ima zapadno-evropsko omiko, a živi kot pravi Indijec ter uživa med svojim narodom sloves velikega modrijana in svetnika. Ker je bil Angliji silno nevaren, so ga pred dvema leti obsodili in zaprli na 6 let, delavska vlada je pa takoj uvidela, da se na tak način ne rešuje indijsko vprašanje, ter je Ghandija takoj izpustila.

Belezke.

V Angliji in pa pri nas. Pri nas, v bogati Jugoslaviji silno raste revščina in brezposelnost, ob silno naraščajoči druginji imajo drž. uslužbeneci še vedno nekdanje nizke plače, samo ministri in drugi visoki državniiki si kopičijo bogastvo ter zvišujejo prejemke. — Angleška delavska stranka je šla v volitve in v vlado, da omeji brezposelnost in vladni predsednik Macdonald si je sedaj sam znižal plačo od 10.000 funtov na 5000, lordkancler Holidayne pa od 10.000 na 6000. Drugi ministri pa temu vzgladu primerno sledijo. Pri nas pa vlada invalidom dolguje ter jih povrh še izpusti v proračunu, da imajo ministri in generali vedno večje plače, da se naberejo milijonski fondi in da ima še Pašič posebej svojo »civilno listo«.

Kdo je prodal Reko Italijanom? Radi predaje Reke Italijanom skuša beograjsko časopisje dan na dan braniti Pašiča in Nantiča. »Balkan« na primer pravi, da je bila Reka predana Italiji radi tega, ker se svojčas pod Avstrijo Hrvatit niti najmanj niso razburjali, da je bila Reka v popolni nadoblasti Madžarske. Na te očitke »Balkana« odgovarja zagrebški »Hrvat«, da ne bo nikoli mogla Srbija zbrisati iz zgodovine Jugoslavije črno na belem zabeležene zgodovinske dejstva in to je: na papirju, s katerim se je predala Reka Italijanom, ni podpisal niti eden Hrvat, pač pa dva Srba — Pašič in Ninčič.

Dnevne novice.

Dva shoda v marenberškem okraju. Na Valentino, dne 14. t. m. se vrši po sv. maši shod SLS pri Sv. Primožu nad Muto v gostilni pri cerkvi. Isti dan popoldne se vrši shod v gostilni Pogorelecnik v Gornji Vižingi. Poroča gospod poslanec Pušenjak.

Shod v Št. Ilju pod Turjakom. V nedeljo, dne 10. t. m. po rani službi božji se vrši v gostilni Rozman shod SLS. Poroča gospod poslanec Pušenjak.

Od severne meje. Iz Št. Ilja v Slov. gor. nam poročajo: pri nas ob meji obstoji že dalje časa lovska družba, koje člani so po večini sami Švabi. Tako, da se slovenski javnosti malo natrosi v oči peska potrepeljivosti, je pri družbi tudi par Slovencev. Pri lovskih pohodih te družbe se je večkrat nam narodno zavednim Šentiljčanom dozdevalo, da smo kje v Prusiji. Lovsko sezono je zaključila ta družba s posebnim »Jägerbalom«, ki se je vršil v gostilni Svligoji. Mi narodno zavedni Šentiljčani bi nič ne imeli proti tej plesni prireditvi ako bi ne bila imela na slovensko-obmejnih tleh čisto nemškonalno izzivalnega značaja. Ta nemški lovski ples v Št. Ilju se je vršil v istem germansko-zagrizenem stilu kot svojčas nemške prireditve v »Südmarkhofu«. Prireditve je bila naflačeno polno obiskana in to ne samo od Šentiljskih Švabov, ampak tudi od Nemcev iz Avstrije. Kaj bi neki bilo, ako bi se upalo kako slovensko lovsko društvo prirediti ples slovenskega značaja ter lica v Lučanah, ali v Lipnici? Nobeden od teh Slovencev bi ne odnesel iz Avstrije celih reber. Obzalovalanja vredno je, da so pri zadnjem šentiljskem »Jägerbalu« sodelovali tudi nekateri Slovenci. Ti sloveski plesalci so že gotovo pozabili na predvojno dobo, ko niso bili niti življenja varni pred nemško druhaljo. Dovolj je v Št. Ilju slovenskih lovcov, ki bi radi pristopili kot člani zgoraj omenjene švabske lovske družbe, a jih nacionalno zagrizeni Švabi ne pustijo v svojo sredino. — Postopanje šentiljske lovske družbe bi moralo zanimati tudi okrajno glavarstvo in to bi moralo skrbeti, da se ne bi pod na zunaj nedolžno lovsko firmo uganjala vse-nemška propaganda in to še ravno na meji. Avstrijski, pa tudi naši Nemci se že dolgo smejiijo slovenski popustljivosti, kratkovidnosti in narodni nezavednosti.

Izjava. G. župnik iz Št. Ilja nam je poslal nepotrebno obširno pismo, katero je sprejel od g. dr. Morocuttija, ki ga sumi, odnosno dolži pisanja ali povzročila notice v našem listu. Tem potem izjavljamo, da je sum g.

dr. Morocuttija neosnovan. g. dr. M. pa svetujemo, naj se rajši obrne do občanon in članov bolniške blagajne, ker če se oni dobro izrazijo o njem kot zdravniku, bode-mo tudi mi to radi konstatirali v njegovo zadoščenje.

Posesniki lastnih lovišč, pozor! Glasilo Slovenskega lovskega društva »Lovec« je v zadnjih treh štev. 22, 23 in 24, stran 358 l. 1923 prineslo spis »Lovstvo v Sloveniji«, v katerem opisuje sedanji lovski zakon v Sloveniji. Med drugimi v to stroko spadajočimi podatki je navedeno tudi nekaj postavk o novo zasnovanem, enotnem, okvirnem lovskem zakonu za celo državo. Osnutek tega novega lovskega zakona pripoznava samolastna lovišča le ona, ki merijo 200 ha in več skupne površine (torej ne 200 oralov, kakor dosedaj). Na ta način izgube vsi oni posesniki lastna lovišča, kojih posestva ne dosežejo 200 ha (ali približno 350 oralov). — Nujno potrebno bi torej bilo, da bi se posesniki lastnih lovišč, ki bi bili po tem novem zakonu prizadeti, čim prej pobrigali, da ostane glede površine po sedanjem lovskem zakonu, to je 115 ha (200 oralov) in več. Ne dajmo si še to malo pravice do lova vzeti! Odvzetje lastnega lova srednjim posestnikom forsirajo razni magnati, ki bi se radi v svoji nenasiljivosti polastili teh lovov. Mestni bogataši imajo na izbiro vse mogoče zabave, ki so nedostopne srednjemu človeku in kojega edina zabava skozi par mescev je lov, a niti tega ne privoščijo skromnim hribovcem. Hribovski posesniki lastnih lovišč torej pravočasno na noge, če ne, bo prepozno in potem bomo po toči zvonili.

Odposlanci voj. invalidov Slovenije v Beogradu.

Delegacija vojnih invalidov iz Ljubljane se je udeležila plenarne seje osrednjega odbora dne 3., 4. in 5. t. m. Sejam je prisostvoval tudi minister za socialno politiko dr. Peleš. Posamezni delegati so odločno protestirali proti revizijam specialne komisije, proti redukciji drž. nameščencev-invalidov, proti raznim določbam invalidskega zakona in proti delovanju posameznih pokrajinskih poverjenikov za socialno politiko. Delegacija iz Ljubljane se je predstavila vsem parlamentarnim klubom s prošnjo za podporo njihovih teženj.

Požar na Fali. Včeraj predpoldne okrog 10. ure je nastal iz neznanega vzroka v barakah falskega električnega podjetja požar. Obveščena je bila takoj mariborska požarna bramba, ki je prihitela na mesto požara z avtoturbinsko brizgalno. Požrtvovalnemu delu ognjegasev se je zahvaliti, da se je omejil požar samo na barako, ki je služila za stanovanje delavcem, dočim so druge barake, v katerih je bil spravljen material milijonske vrednosti, kakor kablji, transformatorji itd., ostale nepoškodovane.

Iz Polzele nam poročajo. Ustanovni občni zbor Jugoslovanske Maticе za Savinjsko kotlino se vrši dne 10. februarja na Polzeli ob pol 3. uri popoldne v kolo-dvorski restavraciji pri »Jelenu«. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Slovenci v Belgiji. V premogovnikih v Ruhru je bilo zaposlenih več nego 30 tisoč Slovencev. Radi katastrofe nemške valute in obustave dela v ruhrskem basenu so bili tudi slovenski rudarji ob zaslužek ter kruh. Hoteli so se vrniti v domovino in so prosili beograjsko vlado, da bi jim šla glede povratka na roko. Beograjski vladarji pa so tem ubogim rudarjem stavili tako težke ter balkanske šikane, da so se ti slovenski rudarji rajši razpršili po Franciji in Belgiji nego, da bi se bili vrnili v domovino. Nad 600 Slovencev se je preselilo iz poruhrske pokrajine Westfalen v rudnike v Belgiji in to koncem lanskega leta. Ti slovenski rudarji so v Belgiji zelo zadovoljni glede zaslužka in postovanja oblasti. Edina pritožba, ki prihaja iz ust teh rudarjev je: jugoslovanski konzulat v Belgiji jim ne gre nikjer na roko, ampak jih šikanira, kjer le more.

Eden drugega sta vredna. V »Straži« smo že poročali, da je bil gospod samostojni radikal Ivan Urek obsojen pri vzklicni razpravi v Celju na 1 celi mesec zapora in to radi grozilnega pisma, katerega je svojčas naslovil na Franca Keneta, ki je bil tedaj gerent brežiškega okrajnega zastopa. Treba pri tej priliki pibiti, da je bil Kene v celem brežiškem okraju prvi samostojnež, ki je tudi Ureka potegnil v to družbo. Kene in Urek sta bila svojčas najožja prijatelja in sta se tudi danes našla v radikaliji. In baš v onem času ko je bilo Urek-Kenetovo prijateljstvo na vrhuncu, je Urek znal, da je Kene tat. Zadnji »Kmet. list« namreč objavlja gotovo izpod Urekovega peresa o prijatelju Kenetu tale portret: »Leta 1916 je Fr. Kene ponoči v družbi dveh tovarišev vlomil v klet Ane Černelič v Globokem in ukradel okrog 40 litrov vina, katerega je odnesel domov v svojo klet. Ko je Kene ukradeni vino porabil, je zopet v isti družini vlomil v klet Ane Černelič in v drugič odnesel okrog 80 litrov vina. Po teh tatvinah je Fr. Kene še v tretjič nagovarjal svoje pomagače, da ponovno obiščejo Černelčevo in ji ukradejo prašiča. Do tatvine pa ni prišlo, ker sta Kenetova pomagača odklonila sodelovanje. Kranc Kene se pa ni bavil samo s tatvinami pri posesnikih, ampak je tudi ponovno kradel divjačino po tujih loviščih.« Kaj ne, lepa slika! In za vse to je znal gospod Urek, a vkljub temu mu je bil Kene najožji prijatelj na vseh koncih in krajih. Še le potem, ko sta se Kene in Urek sprla radi koritarstva, ker Kene ni privoščil Ureku ministrske časti, se je Urek spomnil, da je njegov najboljši prijatelj tat in mu je začel groziti z objavo zgoraj navedenih tatvin, a se je pri teh grožnjah presneto sam opekel. Značaj, kakor je g. Kene spada samo v Urekov prijateljski krog in nikamor drugam. Zaporna kazen Ureka silno peče in sedaj razglasa po časopisju, da ga bo zagrebška sodna inštanca gotovo oprostila. Radi enomesecne ječe se je gospod Urek tudi vpisal med slovensko radikalijo, ker upa, da bi le znal imeti stari ata Pašič na prošnjo gospoda Puclja toliko moči ter vpliva na zagrebški stol

sedmorice, da bi ta Ureka oprostil. Gospodu Ureku zapramo, da ga njegovi upi v radikalijo varajo in mu hočemo v tolažbo povedati še tole: gospod bivši glavni urednik «Tabora» Rehar je bil obsojen na 14 dni, se je hitro vpisal med radikale in kot radikal vložil priziv proti kazni na stol sedmorice, a mu je ta priziv zavrnil in gospod Rehar je obsedel kazen te dni pri okrožnem sodišču v Mariboru. Gospod Urek bo tudi okusil vkljub temu, da je bil podpredsednik jugoslovanskega parlamenta, poljedelski minister in spe in sedaj radikal, samota in blagodejnost celjskih zaporov. Urek vedno toži o razdraženosti živcev vsled preobilice političnega dela in bo torej celjsko «kopališče» in enomesečni odmor gotovo pomirjevalno vplivalo na Urekovo samostojno-radikalno razdraženost. Kadar bo gospod Urek odpotoval na zaporni oddih v Celje, bomo poročali.

Autonomne doklade k direktnim davkom v Sloveniji. V 11. številki Uradnega lista, ki izide dne 12. t. m. objavi delegacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o avtonomnih dokladah na direktne davke za leti 1922 in 1923. Iz tabel I. in II. je razvidna obremenitev davkov po posameznih vrstah doklad, pregled III. pa izkazuje celokupno višino vseh doklad. Davčni uradi izkazujejo v opozoritvenih opominjalnih položnicah itd. državni davki in avtonomne doklade, kumulativno. Davkoplavevalci so radi tega često mnenja, da so zneski, ki se od njih tirjajo, samo državni davki. Iz omenjene objave bodo mogli posneti, da temu ni tako, marveč da izdaten del celokupne obremenitve odpade na avtonomne doklade.

Zasluzena kazen. Glavni vodja centralističnih muslimanov in bivši poslanec Sahib Korkut je dobil pri sarajevskem sodišču 5 dni zavora, 1 post in denarno globo 150 D. Korkut je glavni urednik lista «Iršad» in je očital v listu čisto izlagano, da je muslimanski poslanec dr. Spahove skupine Ajanovič na muslimanski glavni praznik pil vino in jedel svinjsko meso in je bil radi tega neresničnega očitka obsojen. Korkut je znan turška surovina, ki je bil kot poslanec za bakšiš vedno režimu na razpologo. Proslavil se je tudi kot eden glavnih sotrudnikov pri čisto balkanski zgradbi novega tiskovnega zakona.

Razprava proti pomagačem čaruge. Pred osješkim sodiščem se je dne 5. t. m. začela razprava proti nekaterim roparjem iz Čarugine čete, ki so sodelovali pri umoru podnarednika-orožnika Tintova. Obtožnica je naperjena proti razbojniku Mijiču, ki je po izkazu Čaruge in po svojem lastnem priznanju ustrelil Tintova. Državni pravdnik zahteva za Mijiča smrtno kazem. — Proti Čarugi in njegovim razbojnikom se bo vršila sodnijska razprava postopoma, za vsak dokazan zločin posebej, da bo imelo sodišče več pregleda. Tako se bo lahko zgodilo, da bo kak razbojnik in sam Čaruga obsojen večkrat na smrt.

Železniška nesreča v Bosni. Dne 4. t. m. je na progi Osjelnica—Rača v Bosni skočil s tira vlak iz Tuzle. — Teško sta ranjena strojevodja in kurjač, od potnikov pa nobeden; pač pa je materijalna škoda velika. Nesreča se je dogodila vsled slabih pragov.

Velika poneverba. V Osjeku je policija aretirala knjigovodjo podružnice «Hrvatskega Stamparskega zavoda» Mirka Benedek, ker so mu prišli na sled, da je v teku par let poneveril 1.500.000 kron; Benedek je v zaporu povrnil 1 milijon kron.

Dva krvava slučajja. V okolici Novega Sada se je sprl kmet Zivko Tošič s svojo ženo in jo pretepel. Ko je pretepeval ženo, se je vrnil domov njegov svak Milan Plavković in skušal obraniti svojo sestro. Nato sta se pograbila oba svaka in v tem boju je Tošič prerezal svaku z britvijo trebuh tako, da je obležal ta na licu mesta mrtve. V okolici Sarajeva je hodil orožnik pod okna k dekletom. Seljaki so ga napadli in so ga iz ljubo sumnosti obdelovali z noži, da je obležal težko ranjen in so ga prepeljali v sarajevsko bolnico.

Novice iz južnih krajev. Moralna pokvarjenost v Novem Sadu. Hrvatsko časopisje je začelo čisto opravičeno ostro kritizirati skrajno moralno pokvarjenost, ki se je razpasla izmed vseh jugoslovanskih mest najbolj po Novem Sadu. Cele družine se preživljajo s tem, da kar na debelo trgujejo z 12 letnimi dekleti in z odpravo plodov. In vsa ta nemoralnost se uganja na dobro organiziran način pred javnostjo, a policija ne stori nič. Muzikanti ter kvartopirci so se stepli. V kavarni v Zombolji je došlo do opasnega pretepa med dvema kvartopircema in muzikanti. Brata Josip in Ignac Bauchtman sta kartala in zahtevala od godbenikov, naj nehajo z godbo, ker ju muziciranje moti pri igri. Godba se seve ni zmenila za to zahtevo in kvartaša sta se lotila godcev na dejanski način s steklenicami. Iz celega pretepa so odnesli težko ranjenega muzikanta Bauerja, ki je dobil tako močno s steklenico po glavi, da bo radi možganske poškodbe umrl. Umrla na opeklinah v zaporu. 72 let stara Mica Brajković je šla na sejm. Ker je bilo precej mrzlo, je romala starka iz ene gostilne v drugo, da se pokrepi z alkoholom ter pogreje. Radi visoke starosti jo je zavžiti alkohol preveč objel in policaj je vtaknil pijano starko v zapor, da bi se tamkaj streznila. V nezakurjenem zaporu je starka kmalu streznila in ker je bilo zelo mrzlo, je našla v zaporu nekaj papirja in ga zažgala. Pri kurjenju se je star ki vnela obleka, upila je na pomoč, niko je seve ni slišal in zjutraj jo stražnik ni našel trezno, ampak — mrtvo radi opeklina.

Kačaki v Makedoniji. Letošnja ostra zima v Makedoniji je nemilo zadela kačake, kateri si niso poiskali primernih zimovališč. Oblastem se je predalo tekem zime kakih 50 roparjev.

Setev v Bnatu ogrožena. Ogromni snežni zameti v Vojvodini in Banatu so izginili, sedaj pa nastopajo skoro dnevno veliki viharji, ki delajo ogromno škodo

na poljih, kjer je posejano zimsko žito. V severni Bački so močni zimski vetrovi izdrli s koreninami vred posejano pšenico in ječmen. Skoro 75. odstotkov zimskih setev je tu uničenih. Škoda se čeni na nekoliko milijonov dinarjev. Kmetje pa bodo morali spomladi ponovno zasejati njive.

Iz Maribora.

Smrt ugledne gospe. V Mariboru je zatisnila za vedno oči dne 6. t. m. pri svoji hčerki gospe Kosijevi, po celem Slov. Štajerskem znana gospa Amalija Kukovič. Blagopokojna je bila rodome iz Laškega in je bila sestra rajnega prošta ter zgodovinarja Orožna. Svoje otroke je lepo vzgojila in je med njimi priljubljeni gospod župnik iz Doberne g. Friderik Kukovič. Rajna Amalija je dosegla izvanredno starost 95 let in je bilo do zadnjega za naddevetdesetletno starost precej krepkega zdravja. Do zadnjega je čitala časopise brez naočnikov. Pogreb rajne vzgledne matere, zelo priljubljene babice in že prababice se bo vršil danes dne 8. februarja ob pol šesti uri popoldne na poberškem pokopališču. Blaga duša, počivaj v miru! Rodbinam: Kukovič, Kosi ter Pirkmaier naše sožalje!

Danes pridite vsi poslušati XIV. predavanje Prosvetnega društva v Mariboru, ki je ob pol 8. uri zvečer v Lekarniški ulici 6. Predava poveljnik vojaške bolnice g. dr. Matej Justin o npravni povzdigi naroda. Vabimo še posebej naše razumnštvo, da nikakor ne prezre tega, za nas vse velevažnega predavanja. Pričakujemo pa udeležbe iz vseh slojev prebivalstva, zlasti še članov v Prosvetnem kartelu udruženih društev.

Ljudski oder ponovi v nedeljo ob pol 5. uri popoldne Remčevu dramu «Užitkarji». Predstava se vrši v Lekarniški ulici št. 6; dvorana bo zakurjena.

V nedeljo, dne 10. t. m. se vrši ob 10. uri dopoldne seja uprave Ljudskega odra.

Sestanek celokupnega članstva Ljudskega odra se vrši v ponedeljek, dne 11. t. m. ob 7. uri zvečer.

Meškova «Mati» na Ljudskem odru. V soboto, dne 16. februarja 1924 se bo igrala na našem odru Meškova drama «Mati» v posem novi zasedbi. Sodeluje orkester v novimi, lepimi komadi. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Dvorana bo zakurjena.

Orliški krožek v Mariboru vabi članice ter po njih vpeljene goste k čajanki, ki jo priredi v soboto, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani v Lekarniški ulici 6. — Dvorana dobro zakurjena, za topel čaj dobro preskrbljeno. Prijatelji naše orliške organizacije, prisrčno vabljeni. Bog živi.

Koncert Glasbene Matice v sredo dne 6. t. m. je s svojim sporedom in z izvajanjem sijajno dokazal, da je mariborska Glasbena Matica eno najboljših pevskih društev ne samo v Sloveniji, ampak se lahko meri tudi z ostalimi društvi Jugoslavije. Dvorano pri Götzu je napolnilo občinstvo do zadnjega kotička. Videli smo predstavnike cerkve s škofom g. dr. Karlinom, predstavnik državnih oblasti, oficirskega zbora, mestne občine itd. Krasno izvajane pesmi, posebno zaunja Sattnerjeva «V pepelnici noči» so občinstvo navdušile in ovacij pevcev in solistom ni bilo konca. Posebno gosp. pater Kolb si je s svojim krasnim baritonom osvojil simpatije Mariborčanov. Od Glasbene Matice pa upamo, da nas v doglednem času zopet preseneti z novim koncertom.

Lepa nagrada. Kakor smo že poročali, so doslej neodkriti vlomilci v klet Gajšekove vile na Ruški cesti. Veletrgovec Gajšek razpisuje ponovno nagrado 4 tisoč kron onemu, ki bi mu znal ovaditi vlomilce. Razven tega pa, ako bi se posrečilo še izslediti ukradene stvari, je pripravljen je gospod Gajšek plačati prvotno razpisano nagrado v znesku 10 tisoč kron.

Avstrijski vizum za potne liste za VI. mednarodni dunajski sejm se dobi obenem s sejmsko izkaznico pri mednarodnem odpremištvu Stevo Tončič, Maribor. — Cena 25 D za vizum in 25 D za sejmsko izkaznico. Pri naročitvi potom pošte 5 D več za porto in korespondenco.

Društvo prijteljev angleškega jezika in prosvete v Mariboru ima svoj I. redni občni zbor v soboto dne 9. februarja 1924 ob 20. uri v klubovi sobi Grajske kleti. Vsi člani se naprošajo, da se sigurno udeleže občnega zbora.

Plesni venček Udruženja vojnih invalidov v Mariboru se vrši v soboto, dne 16. februarja 1924 s pričetkom ob 20. uri v Götzovi dvorani pod pokroviteljstvom gosp. župana V. Grčar. Prebivalstvo mesta Maribora brez razlike se vabi, da poseti ta plesni venček. Namen prireditve je dobrodelen, v pomoč najrevnejšim članom podružnice. Zato podprimo svoje vojne invalide, vdove in sirote, ki so najbednejši med nami in ki zaslužijo javne pomoči.

V nedeljo so pri Ruški koči kolone. Izletniki se odpeljejo zjutraj ob 5.05 do Ruš ter gredo po «Strmci» h koči. Po vojni poti izborna sankališče do Čandra. Sneg ugoden!

Dr. Vinko Šarabon:

Zgodovinske anekdote.

(Dalje).

Hans pl. Bülow o Angležih.

Veliki dirigent in pianist Hans pl. Bülow se je sprehajal v Wiesbadenu z gospo Raff. Pridružila se jima je

neka grofica, prijateljica Raffove, in je začela razgovor: «No, gospod Bülow, kako se Vam je pa kaj na Angleškem dopadlo?»

«Hvala lepa, prav dobro. Navadno ljudstvo je inteligentno, tudi srednji stan lahko pohvalim, samo aristokracija — sodrga kakor povsod!»

«Kako ste vendar mogli pred grofico kaj takega reči?» ga je gospa Raff potem karala.

«Zakaj pa ne? Jaz lahko rečem, saj spadam sam med aristokracijo!»

Derska in Spohr.

Ludovik Spohr (1784—1859) je bil velik komponist in mojster na violini. Navadno je nosil zeleno čepico, ki je postala prav tako slavna, kakor on sam.

Nekoč je napravil prvi tenor dvorne opere v Kasselu, Johann Derska, šalo: Spohr je bil položil svojo čepico poleg prostora za šepetalca, Derska jo je vzel in si jo je dejal na glavo. Bila mu je veliko prevelika in vse se je smejala. Spohr je začetkoma mirno gledal, potem je pa rekel: «Derska, pustite to, pod to čepica spada druga glava, kakor jo pa imate Vi.» Sedaj je bil pa Derska tisti, ki so semu smejali.

Primerjaj anekdoto o Lichtenbergu, 2. zvezek, stran 6: Ušesa.

Lincolnova spravljivost.

Abraham Lincoln (izgovori: linku) je bil 16. predsednik Zedinjenih držav. Rojen je bil leta 1809; bil je hlapec, drvar, čolnar, trgovski pomočnik, trgovec in slednjič odvetnik. Dvignil se je torej sam, popolnoma z lastno močjo in pridnostjo. Leta 1860 so ga izvolili za predsednika, leta 1865 ga je neki fanatični politični nasprotnik ustrelil. Njegov značaj je bil brez hibe; vsak nasprotnik mu je priznal poštenost in srčno dobro voljo.

Brž ko je bil izvoljen za predsednika, so se začeli oglašati na vseh koncih in krajih ljudje, ki so si lastili zasluge za njegovo izvolitev. Tako tudi urednik nekega majhnega zakotnega lističa. Trdil je, da ga je on prvi nasvetoval za predsednika in je v dokazilo pokazal Lincolnu tozadevni članek v listu. Lincoln je seveda opazil, da gre uredniku v prvi vrsti za denar. Vprašal ga je: «Torej Vi zares mislite, da je bil članes v Vašem listu povod za mojo izvolitev?»

«Seveda. Jaz sem prvi pokazal na Vas, drugi so članek željno zgrabili in nesli naprej in konec Vam je znan: izvoljeni ste bili.»

«Ali je res?» je rekel Lincoln, ga je žalostno pogledal in je globoko vzdihnil: «nikar si ne delajte težke vesti, odpustim Vam.» In je odšel iz sobe.

Lincoln in njegova žena.

Nikogar se Lincoln ni bal, samo žene; te pa v prav izdatni meri. Duševni velikan je bil v zakonu prava brezpomembna ničla. Že v mladih letih se je zaročil: razlikoval se je pa od drugih zaročencev v toliko, da je že takrat čutil, kaj ga čaka. Vtisi, ki jih je dobil o značaju neveste, so ga napotili, da je iskal rešitve v edinem mogočem sredstvu, v begu; na dan, ko bi se bil moral poročiti, ga ni bilo, izginil je. Poroko so preložili, a ne preklicali. Kajti energična roka usode in pa njegove neveste gospice Todd-ove sta ga zgrabili in pritirali pod zakonski jarem. Ko se je praznično oblečen peljal k poroki, ga je vprašala hčerka gostilničarja, kam vendar gre, ko je tako lepo oblečen. Bogudvan je odgovoril: «Mislim, da v pekli! In se ni motil: njegov zakon je bil res pekli.»

Ženi seveda ni bilo všeč, da je pozno zvečer prihajal domov. Pa je moral, saj je imel dela čez glavo; zlasti pozneje, ko se je posvetil politiki. Vsak večer je bil ozmerjan. Nazadnje mu je dala žena rok: ob desetih mora biti doma, sicer mu bo vrata zaprla. Takoj prvi večer po tem ukazu je prišel ob enajstih. Ni mu odprla: prosil je, zastonj. Slednjič je rekel v okno gor: «Imam ti povedati zelo veselo novico.»

«Kakšno?»

«Izvoljen sem za predsednika.» — In je bilo res —

Ona pa: «Vedela sem, da nisi dosti vreden; a doslej vsaj pijanec nisi bil. Sedaj si se pa še pijači vdal in zato govoriš tako neumnosti. Sedaj Ti pa prav gotovo ne odprem!»

Tako si je moral novi predsenik velikanske države iskati v prvi noči svojega predsedništva prenočišče drugje.

(Dalje prihodnjic).

Ai sem že obnovil naročnino?

Lepo kobilu za poljedelstvo ali rejo proda po zelo ugodni ceni Karl Robaus, Maribor, Koroška cesta 24.

Sprejmejo se trije oženjeni offeri. Deputati: mleko in kruh, polja itd. Vpraša se pri gospodu Polančiču, posestvo Brandhof, Studenci. 105

Premog, iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-1. 107

Učence iz dobrih hiš sprejme v uk za kolesarsko, kovaško, lakirarsko obrt Pergler, tovarna vozov, Maribor, Mlinska ulica 44. 75 3-1

Mala usnjarna (Lederei), pol ure od Maribora, devet oralov zemljišča, majhen vinograd, sadonosnik, hiša, majhen vinograd, sadonosnik, hiša, spredaj enonadstropna, klet, usnjarna z bazeni, cemetnimi kadmi, vse v dobrem stanju, gospodarsko poslopje s hlevom in prešo, svinjak, se proda ali da tudi v najem. Se lahko takoj vseli in začne obratovati. Vprašati pri lastniku: Pergler, Maribor, Mlinska ulica 44. 74 6-1

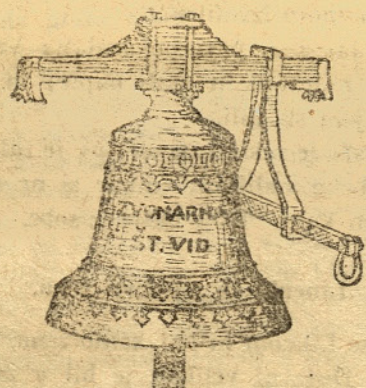
Rodovitno posestvo, lepa lega ob okrajni cesti pri Mariboru, lep vinograd, velik sadonosnik, travniki, njive, 3 hiše z gospodarskimi poslopji se proda za 450.000 din. Pismene ponudbe pod »Dobičkanosno posestvo« na upravo »Straže« v Mariboru. 101 2-1

Prvovrsten trapistovski sir se dobiva po najnižji ceni pri Matija Lahu, Maribor, Vetrinjska ulica 7. 100 3-1

Velika izbira sukna za ženine in neveste, tiskovine, platna vseh vrst itd. se dobi po znižanih cenah pri J. Trpin, Maribor, Glavni trg 17. 49 10-1

Spominjajte se Dijaške večerje!

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO
vliiva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah.
Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Klobuke perilo čevlje
dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd, kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Pozor sadlerem!
Vosek za cepljenje

izdeluje v vsaki množini

Josip Reich,

tvornica kemičnih izdelkov.

MARIBOR. — Trstenjakova ulica 21. — MARIBOR.

Proda se hiša

z vrtom, njivo, svinj. hlevi itd. v Studenih pri Mariboru. Stanovanje na razpolago. Vse v najboljšem stanju. Za prvo potrebo je 20.000 Din. Polovica kupne cene se ne zahteva, temveč se samo vknjiževno zavaruje. Pojasnila daje A. Močnik, Maribor, Smetanova ulica št. 46. 185 2-1

CUNJE

krojaške, suknjene in plaine ne odpadke, staro železje, kovano in vlitu, glaževino in druge odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbelter.

Maribor, Dravska ulica 15. Zamenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s kovaškimi odpadki in vlitino.

Lepe zobe

ima le, kdor rabi „ITO“-kremo.

Podplati in usnje

se kupijo po najnižjih cenah pri Ivo Grgič, Glavni trg 21. Sprejemajo se tudi vsakovrstne kože v delo. 6-1

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za nostelje!

Važno za eksportere mesa!

UDRUŽENE TVRTKE

Leopold Frankl — Sigmund Ochs & Co.

Grossmarkthalle. WIEN III., Telefon int. 48061

Najsposobnija firma za narudžbu mesa na svagdanjem bečkom desnom tržištu za

govedinu, svinjetinu, teletinu i ine mesnate robe. Adresa na tovarnom listu za vagonsku pošiljku:

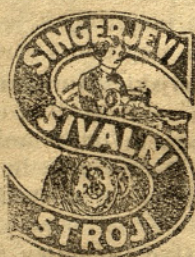
Verenigte Firmen Leopold Frankl - Sigm. Ochs & Co.

Wien III., Grossmarkthalle.

Dozvola je za uvoz robe iz svih zemalja sigurna.

Nikakovo obračunavanje za prevozne troškove!

Hladni vagon uvijek na razpolaganju.

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši. Podružnice in zastopstva v vseh mestih. Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k. Filijalka: Maribor, Solska ulica šte. 2.

Na drobno!

Na debelo!

Trgovina z železnino vseh vrst

Ivan Koražija, Maribor

v lastni hiši, na vogalu Aleks. c 42, Meljska c. 1.

Priporoča svojo obilno zalogo cenjenemu občinstvu.

Ugodne cene!

Solidna postrežba!

Somišljeniki, širite naše liste!

Radi pomanjkanja prostora za že dosevajče pomladansko blago.

Razprodaja

počeni z 1. februarjem

raznovrstnega od zimske sezone preostalega blaga pod tovarniškimi cenami.

Izredna nakupna prilika za vse vrste sukna za moške in ženske obleke, kakor tudi za vse vrste drugega manufakturnega blaga.

Ženinom in nevestam

svetujemo, da si pred nakupom, v lastnem interesu ogledajo zaloge v manufakturni trgovini

MASTEK & KARNIČNIK

Glavni trg 16. MARIBOR. Glavni trg 16.